

TRADITIONELE AFDICHTING / MONUMENTENZORG

Zandmastiek

Oliegebonden afdichtingsmastiek voor houten kozijnen en historisch metselwerk.

PRODUCT	MENGVERHOUDING	TOEPASSING
2 componenten	5 : 1 (vol.) zand : olieharder	Kozijnaansluitingen

PRODUCTOMSCHRIJVING

Zandmastiek (Burnt Sand Mastic) is een traditioneel afdichtingsmateriaal voor de aansluiting tussen houten raam- en deurkozijnen en aangrenzend metselwerk, natuursteen of pleisterwerk. Het materiaal wordt al minstens twee eeuwen toegepast in historische gebouwen.

De mastiek bestaat uit geselecteerd, verhit zand en een apart geleverde olieharder. Na het mengen hardt het materiaal geleidelijk uit door reactie van het oliebindmiddel met zuurstof. De voeg vormt een wind- en waterkerende aansluiting en blijft binnen de beoogde toepassing voldoende flexibel om beperkte beweging op te vangen.

SAMENSTELLING EN LEVERING

- **Droge component:** geselecteerd verhit zand met eventuele minerale toevoegingen en kleurstoffen.
- **Vloeibare component:** een door de fabrikant samengestelde olieharder met drogende bestanddelen.

De componenten worden afzonderlijk geleverd en pas kort voor gebruik samengevoegd. De huidige zandmastiek bevat geen loodhoudende bestanddelen.

TOEPASSING EN EIGENSCHAPPEN

- Traditionele voegafdichting tussen houten kozijnen en steenachtige ondergronden.
- Ook historisch toegepast bij bepaalde metalen en glas-in-loodraamconstructies.
- Hecht op zorgvuldig voorbereide, geschikte en draagkrachtige ondergronden.
- Geen blijvend elastische kit; de zandmastiek wordt bij natuurlijke veroudering geleidelijk harder.

Belangrijk bij restauratie

Zandmastiek is geen steenreparatiemortel. Herstel beschadigde steenranden, metselwerk en pleisterwerk vóór het mastiekwerk met een passend restauratiemateriaal.

Fabrikantinformatie: Product- en verwerkingsinstructies.

ONDERGROND EN DETAILLERING

Voorbereiding

De kwaliteit van de aansluiting wordt voor een groot deel bepaald door de ondergrond en de juiste voegopbouw.

01 Reinig en inspecteer

Verwijder stof, losse mortel, vuil, oude ondeugdelijke afdichtingen en loszittende verf. Controleer het kozijnhout en de aangrenzende steen- of pleisterranden op stevigheid en beschadigingen.

02 Herstel het metselwerk

Repareer ontbrekende of verweerde randen vóór het aanbrengen van zandmastiek. Laat de reparatie voldoende verharden. Gebruik de mastiek niet om grote gaten of beschadigd metselwerk op te bouwen.

03 Breng rugvulling aan waar nodig

Vul diepe openingen achter de aansluiting op met geschikte, goed verharde, eventueel behaarde kalkmortel of met een passende vormvaste, rotbestendige rugvulling. Laat ongeveer 10 mm ruimte tot het vlak van de negge voor de mastiek. Houd bij schuiframen de contragewichtkasten vrij; vermijd expanderend montageschuim.

04 Controleer breedte en schilderwerk

Masons Mortar beschrijft doorgaans een voeg van circa 10-20 mm. Houd de breedte en randafwerking zo gelijkmatig mogelijk en volg waar mogelijk de bestaande historische detaillering. Verwijder losse verf; voorzie het kozijnhout vooraf van grond- en tussenlagen. Idealiter is het hout grotendeels afgeschilderd.

05 Beoordeel de zuiging

Sterk absorberende baksteen, natuursteen of pleister kan olie uit de mastiek opnemen. Maak bij twijfel een proef op een onopvallende plek. Bescherm gevoelige oppervlakken met passende tape. Olieverkleuring kan langdurig zichtbaar blijven.

06 Strijk de hechtvlakken dun voor

Breng met een smalle kwast een zeer dunne laag van de bijgeleverde olieharder aan op de hechtvlakken van hout en steen. Blijf binnen de toekomstige voeglijn. Dit kan tot circa één uur vooraf, afhankelijk van het weer. Breng de mastiek aan wanneer de voorstrijk nog licht kleverig is; niet volledig laten drogen.

Waterafvoer behouden

Laat bestaande waterafvoerende details, waaronder druipneuzen en waterholtes bij dorpels, vrij. Vorm geen opstaande mastiekranden waarin water kan blijven staan.

SAMENSTELLEN EN VERWERKEN

Mengen en aanbrengen

Werk met kleine hoeveelheden en gebruik de bij het product geleverde olieharder.

MENGVERHOUDING

5 delen zand : 1 deel olieharder, naar volume

Reken op circa 200 ml olieharder per 1 liter droog zandmengsel. Dit is de richtverhouding van Masons Mortar. De massa moet stevig en samenhangend zijn, niet vloeibaar of mortelachtig.

MENGWIJZE

01 Eerst gedeeltelijk oliën

Doe het benodigde zandmengsel in een schone bak en voeg circa twee derde van de benodigde olie toe. Meng zorgvuldig.

02 Olie laten opnemen

Laat de eerste hoeveelheid olie bij voorkeur enkele uren intrekken en roer tussentijds. De fabrikant adviseert minimaal ongeveer twee uur voor een goede opname.

03 Afronden en doorwerken

Voeg het resterende deel olieharder geleidelijk toe en meng krachtig. De mastiek moet als een samenhangende massa schoon van de mengtroffel loskomen. Meng direct vóór aanbrengen opnieuw.

VERWERKINGSTIJD

Afgedekt kan gemengde zandmastiek volgens Masons Mortar doorgaans ongeveer twee uur vóór gebruik blijven staan, in koele omstandigheden soms langer. De daadwerkelijke verwerkingstijd hangt af van temperatuur en omstandigheden. Maak niet meer aan dan binnen enkele uren verwerkt kan worden.

AANBRENGEN EN AFWERKEN

- Druk de mastiek met een mastiektroffel en bij voorkeur een mastiekbak stevig in de voeg. Begin onderaan en werk omhoog.
- Breng steeds mastiek aan tegen reeds aangebrachte mastiek; werk niet naar een open voegdeel toe. Zorg voor goede verdichting en volledig contact met de hechtvlakken.
- Werk doorgaans vlak met de negge af. Bij smalle voegen kan een schuine rand nodig zijn; volgens Masons Mortar meestal niet meer dan 15° ten opzichte van het vlak van de negge.
- Houd de zichtbare mastiekrand langs het hout gelijkmatig. Verwijder resten direct, veeg de randen schoon en trek beschermende tape voorzichtig meteen na het afwerken weg.
- **Niet overschilderen:** Masons Mortar raadt dit uitdrukkelijk af, omdat geschilderde mastiek sneller kan achteruitgaan. Kies bij een kleurwens voor een in de massa gekleurde uitvoering.

NATUURLIJKE EIGENSCHAPPEN

Uitharding en onderhoud

Houd rekening met een geleidelijke verandering van eigenschappen en uiterlijk.

UITHARDING EN KLEURONTWIKKELING

Het drogende oliebindmiddel reageert tijdens de uitharding met zuurstof uit de lucht. Hierbij treden oxidatie en verdere binding van de olie op. De snelheid hangt onder meer af van temperatuur, voegafmeting, luchttoetreding en de omgevingsomstandigheden.

De kleur kan na het aanbrengen veranderen. Oxidatie van het oliebindmiddel, licht, weersinvloeden, gebruikte zandsoorten en eventuele pigmenten beïnvloeden het uiteindelijke kleurbeeld. Zowel de richting als de mate van de kleurverandering kan per kleur verschillen. Bij kleur-kritische restauraties is een representatief proefstuk daarom belangrijk; een exacte eindkleur of vaste termijn kan niet worden gegarandeerd.

ONDERHOUD

Controleer de mastiekvoegen periodiek op hechting, plaatselijke openingen en scheurvorming. Herstel beschadigde delen met een passende traditionele werkwijze. Voorkom dat schilderwerk over de mastiek heen wordt gezet.

GEZONDHEID EN VEILIGHEID

- Voorkom huid- en oogcontact met de olieharder. Gebruik geschikte handschoenen en oogbescherming waar nodig.
- Beperk stofvorming bij het mengen van droge zandmastiek; adem mineraal stof niet in en werk voldoende geventileerd.
- Bij contact met de huid: wassen met water en zeep. Bij oogcontact: voorzichtig en langdurig met water spoelen; zoek hulp bij aanhoudende klachten.
- Bij inslikken of duidelijke klachten: raadpleeg een arts of het antigifadvies volgens de actuele veiligheidsdocumentatie.

Let op: zelfontbranding van oliedoeken

Met drogende olie doordrenkte lappen, papier en soortgelijke materialen kunnen door oxidatiewarmte spontaan ontbranden. Laat ze nooit opgepropt liggen. Bewaar gebruikte doeken direct volledig onder water in een geschikte gesloten houder en voer ze veilig af volgens de lokale voorschriften.

OPSLAG, AFVAL EN DOCUMENTATIE

Bewaar de componenten in goed gesloten oorspronkelijke verpakkingen, verwijderd van overmatige warmte. Voorkom lozing van olie in bodem of riool. Raadpleeg vóór verwerking altijd de actuele productspecifieke veiligheidsinformatie van de fabrikant. Deze praktische handleiding vervangt geen veiligheidsinformatieblad.